- PORTAL REWITALIZACJA
- AKTUALNOŚCI

Co widać z placu Wolności? Trzy doliny rzek, które kiedyś tędy płynęły [ZDJĘCIA]

11.06.2024 10:06 Miłosz Wika

- kategoria:
- Portal Rewitalizacji
- Rewitalizacja

Plac Wolności, czyli dawny rynek Nowego Miasta, wytyczono na niewielkim wzniesieniu. Co z niego widać? Choćby doliny trzech dawnych łódzkich rzeczek, które opływały plac. Wiesz, gdzie się znajdują?

Na zdjęciu widok z pl. Wolności na dolinkę Cieku od Piotrkowskiej przecinającą najważniejszą łódzką ulicę

Rynek Nowego Miasta (czyli dzisiejszy plac Wolności) założono na naturalnym wzniesieniu. Musiało być dość wysokie, skoro przy tworzeniu rozległego placu zdecydowano o „ścięciu” jego wierzchołka. Prace niwelacyjne prowadzono w 1825 roku przed przyjazdem do Łodzi cara Aleksandra I. Planowano pokazać władcy widok na zbudowane z rządowych pieniędzy domy tkaczy, wierzchołek wzniesienia jednak przesłaniał panoramę.

Doliny dawnych łódzkich rzek

Wytyczenie rynku na niewielkim wzgórzu pomagało w sprawnym odwodnieniu terenu – deszczówka i woda z topniejącego śniegu spływała z placu do okolicznych rzeczek. Rynek opływały trzy rzeczki – do dziś zachowały się ich doliny.

- Gdy z placu spojrzymy na północ w kierunku ulicy Nowomiejskiej, dostrzeżemy głęboką dolinę rzeki Łódki, która płynie obecnie pod ziemią, przez historyczną dzielnicę Stare Miasto (park Staromiejski).
- Gdy z wysokości placu spojrzymy na ul. Piotrkowską, przed skrzyżowaniem z ulicami Rewolucji 1905 r./Próchnika dostrzeżemy niewielkie zagłębienie po rzeczce zwanej „Ciek od Piotrkowskiej”. W miejscu, w którym przecinała Piotrkowską, znajdował się mostek. Choć nazwa „Ciek od Piotrkowskiej” wskazuje na to, że rzeczka płynęła od reprezentacyjnej ulicy miasta, to w rzeczywistości źródła miała gdzieś w okolicach parku Moniuszki (dawny las). Ciek przecinał ulice Jaracza i Włókienniczą, płynął wzdłuż ulicy Rewolucji 1905 roku i Próchnika, omijając od południa plac Wolności. Dalej skręcał do skrzyżowania Gdańskiej z Legionów i kierował się na teren Manufaktury.

Tam łączył się z płynącą przez dawne zakłady Poznańskiego rzeką Łódką.

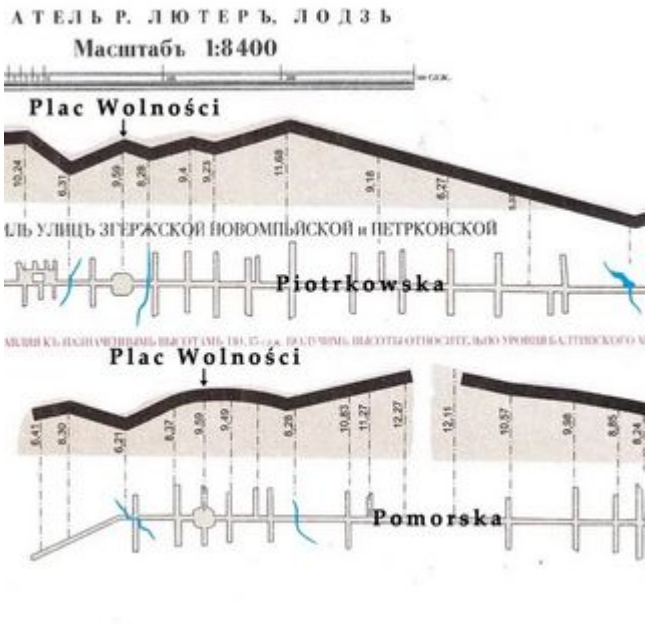
- Dolinę po kolejnym dopływie rzeki Łódki dostrzeżemy patrząc z placu Wolności na ul. Pomorską. Na wysokości browaru Anstadta ulicę tę przecinał niewielki ciek zwany Łodzia. Płynął w zamierzchłych czasach wzdłuż ulicy Pomorskiej, nad nim najpewniej stały zabudowania wsi Łodzia. W okolicy browaru strumyk skręcał w kierunku rzeki Łódki, z którą łączył się przy skrzyżowaniu ulic Kilińskiego z Północną.

Wyniesienie, na którym powstał plac Wolności wykorzystano również w 1926 r. do budowy kanału „Dętka”. Zgromadzona w „Dętce” deszczówka spływała grawitacyjnie do odchodzących od placu Wolności kolektorów ściekowych. W ten sposób płukano kiedyś kanały. Wygląda na to, że projektanci obecnego placu Wolności wrócili do pierwotnego ukształtowania terenu. Otocznie pomnika Tadeusza Kościuszki jest pochyłe – podczas opadów deszczu woda spływa z centrum placu na usytuowane na jego obrzeżach trawniki.

АТЕЛЬ Р. ЛЮТЕРЪ, ЛОДЗЬ
Масштабъ 1:8400
Plac Wolności
ЛЬ УЛИЦЪ ЗГЕРЖСКОЙ НОВОМПЬЯСКОЙ и ПЕТРКОВСКОЙ
Piotrkowska
Plac Wolności
Pomorska

RATUSZ I KOSCIOŁ EWANGELICKI

Lodz.

